

KOMENTÁŘ

4. 5. 2022

Průměrný věk a věková struktura obyvatel Jihomoravského kraje v roce 2021

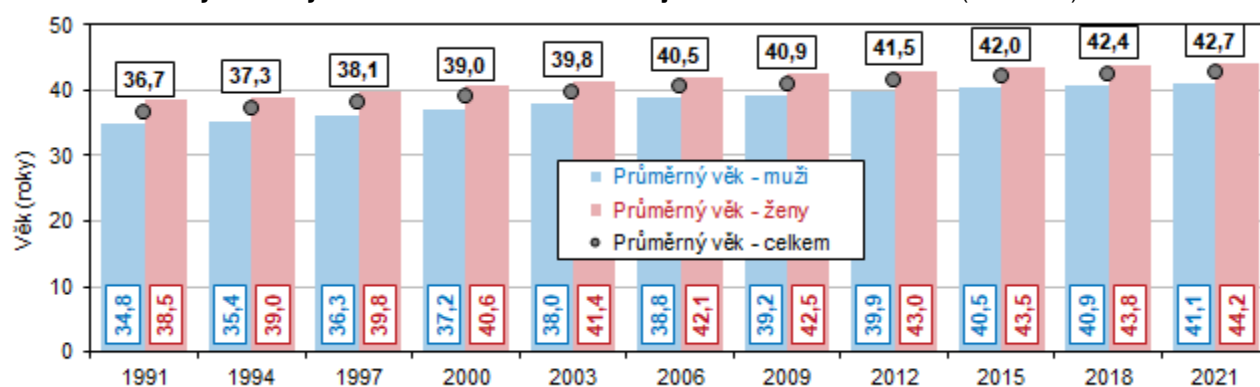
Průměrný věk obyvatel Jihomoravského kraje v roce 2021 dosáhl 42,7 roku a od roku 1991 vzrostl o 6,0 roku. Stárnutí obyvatelstva kraje se projevilo nepřetržitým růstem podílu obyvatelstva ve věku 65 a více let. Obyvatel této věkové kategorie bylo v kraji na konci roku 2021 téměř 244 tisíc, což byla pětina obyvatel kraje. Dětská složka tvořila 16,4 % obyvatel, její podíl se zvyšoval již třináctý rok.

V Jihomoravském kraji je 10 měst s počtem obyvatel vyšším než 10 tisíc, nejvíce obyvatel má Brno, kde žije téměř třetina obyvatel kraje. Tato města mají nejstarší obyvatelstvo společně s obyvateli 104 obcí, v nichž žije méně než 200 obyvatel.

Věková struktura obyvatel

Průměrný věk obyvatel Jihomoravského kraje na konci roku 2021 dosáhl 42,7 roku, ženám bylo v průměru 44,2 roku a mužům 41,1 let. Meziroční změna průměrného věku celkem nebo podle pohlaví je nepatrná – v roce 2020 průměrný věk obyvatel kraje činil 42,6 roku (ženy 44,1 a muži 41,1 let). Ovšem ve srovnání s rokem 1991 se průměrný věk obyvatel kraje zvýšil o 6,0 roku, u mužů se zvýšil o 6,3 roku a průměrný věk žen vzrostl o 5,6 roku. Z mezikrajského srovnání vyplývá, že nejvyšší průměrný věk obyvatel byl ve Zlínském, Královéhradeckém a Karlovarském kraji (43,6 roku), nejnižší ve Středočeském kraji (41,5 roku), obyvatelstvo Jihomoravského kraje má 3. nejnižší průměrný věk (spolu s Ústeckým a Libereckým krajem).

Graf 1 Průměrný věk obyvatel v Jihomoravském kraji v letech 1991 až 2021 (k 31. 12.)

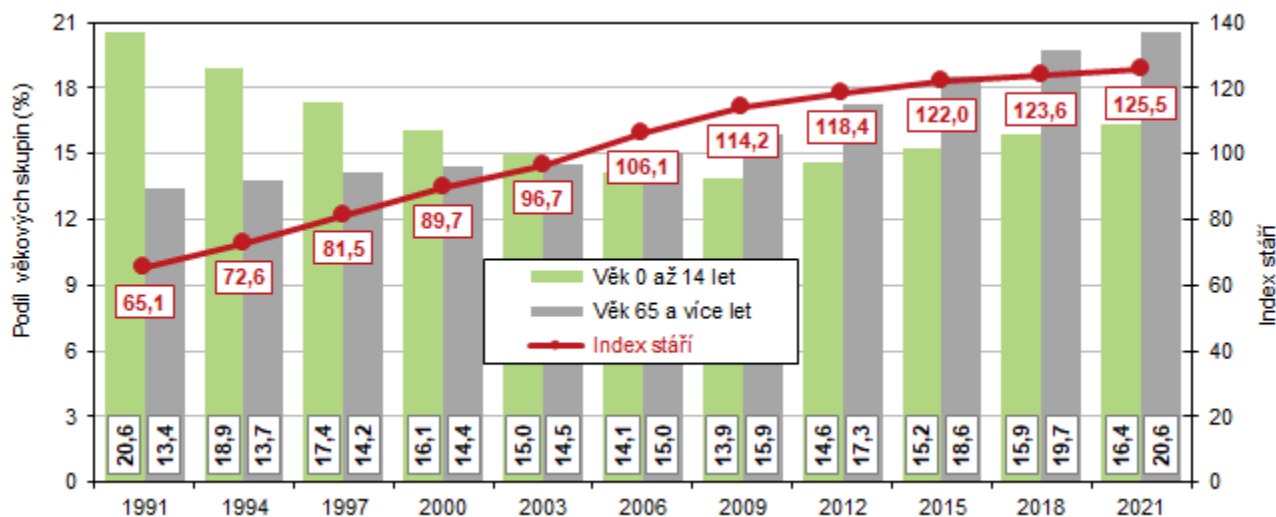

Z pohledu věkové skladby obyvatelstva největší část obyvatel kraje tvoří osoby **ve věku 15 až 64 let** (746,9 tisíc osob, tj. **63,1 % celku**), následuje skupina obyvatel **ve věku 65 a více let** (243,6 tisíc, tj. **20,6 %**), nejnižší podíl, a to **16,4 %**, tvoří **obyvatelé ve věku do 14 let** (194,1 tisíc osob).

Rok 2004 byl posledním rokem, ve kterém byl podíl dětské složky obyvatel vyšší, než podíl obyvatel ve věku 65 a více let (14,7 %, resp. 14,6 %). Právě podíl dětské složky obyvatel v kraji se po předchozím postupném snižování (minimum 13,8 % v roce 2008) od roku 2009 zvyšuje, podíl osob v poproduktivním věku narůstá každoročně.

KOMENTÁŘ

Graf 2 Věková struktura a index stáří obyvatel v Jihomoravském kraji v letech 1991 až 2021 (k 31. 12.)

Nejvyšší podíl dětské složky na obyvatelstvu byl zjištěn ve Středočeském kraji (17,9 %), nejvyšší podíl obyvatel ve věku 65 a více let byl v Královéhradeckém kraji (22,4 %).

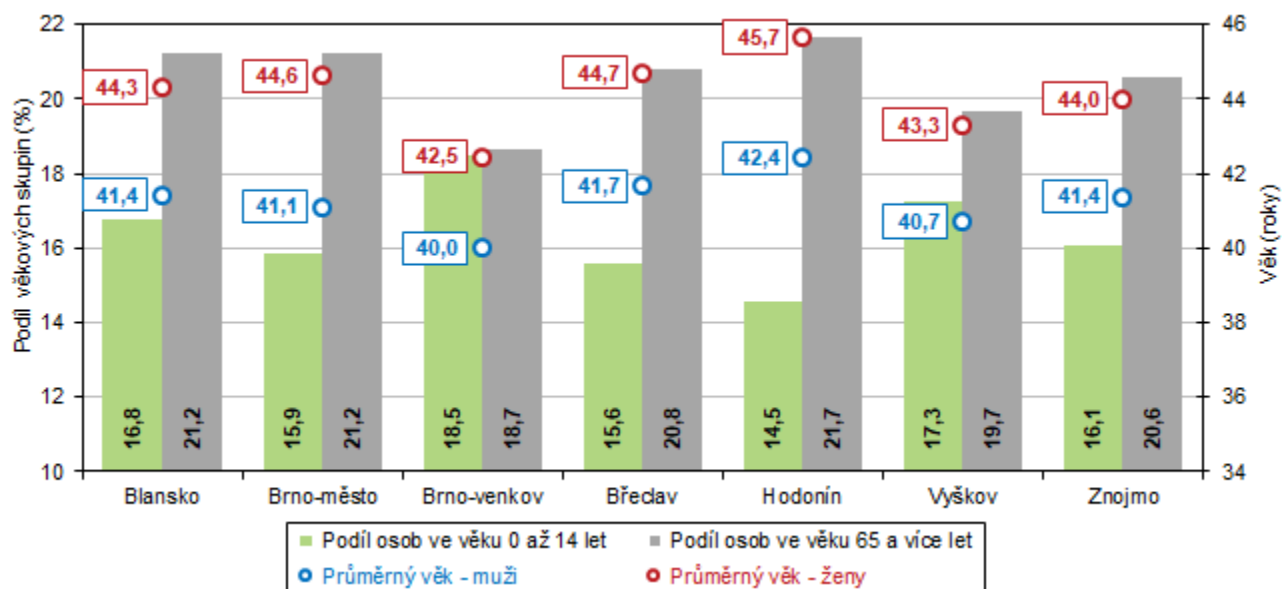
Ze zastoupení věkových skupin obyvatel kraje je konstruován index stáří – v Jihomoravském kraji v roce 2021 udává, že na 100 osob ve věku 0 až 14 let připadlo 125,5 osob starších 65 let, v roce 1991 to bylo pouze 65,1 osob starších 65 let. V ostatních krajích ČR se výše indexu stáří pohybovala v rozmezí 105,4 ve Středočeském kraji po 142,9 v Královéhradeckém kraji. Výše indexu stáří Jihomoravského kraje byla ve srovnání s ostatními krajemi 3. nejnížší (v ČR 128,1). Zvyšování indexu stáří v kraji je výsledkem na jedné straně každoročního nárůstu podílu osob starších 65 let a na straně druhé nízkého podílu dětské složky (i přes navýšování podílu v posledních letech). Již výše zmíněný rok 2004 byl posledním rokem, kdy index stáří v kraji byl pod hranicí 100.

V průměru **nejmladší obyvatelstvo v Jihomoravském kraji je v okrese Brno-venkov**, nejvyšší podíl dětské složky na obyvatelstvu (18,5 %) a nejnížší podíl osob ve věku 65 a více let (18,7 %) s sebou nese i nejnížší průměrný věk mužů (40,0 roku) i žen (42,5 roku). Opačná situace byla v okrese Hodonín. Zde nejnížší podíl dětské složky na obyvatelstvu (14,5 %) a nejvyšší podíl osob ve věku 65 a více let (21,7 %) s sebou nese i nejvyšší průměrný věk mužů (42,4 roku) i žen (45,7 roku).

Co do počtu obyvatel jsou 3 nejmenší a 3 největší obce, stejně jako 3 věkově „nejstarší“ i 3 věkově „nejmladší“ obce Jihomoravského kraje uvedeny v tabulce 1.

KOMENTÁŘ

Graf 3 Věková struktura a průměrný věk obyvatel v okresech Jihomoravského kraje k 31. 12. 2021

Tab. 1 Obce s nejnižším a nejvyšším věkem a počtem obyvatel v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2021

Ukazatel	Tři obce s nejnižší hodnotou	Okres	Hodnota v roce 2021	Tři obce s nejvyšší hodnotou	Okres	Hodnota v roce 2021
Počet obyvatel	Ústup	BK	40	Brno	BM	379 466
	Makov	BK	42	Znojmo	ZN	33 370
	Lhota u Olešnice	BK	43	Břeclav	BV	23 943
Průměrný věk celkem	Malešovice, Krasová	BO, BK	35,8	Podhradí nad Dyjí	ZN	60,3
	Syrovice	BO	36,2	Louka	BK	53,3
	Hajany	BO	36,3	Nelepeč-Žernůvka	BO	52,6
Průměrný věk mužů	Kupařovice	BO	33,4	Podhradí nad Dyjí	ZN	58,4
	Stošíkovice na Louce	ZN	34,5	Zblovice	ZN	55,0
	Dlouhá Lhota	BK	34,6	Střelice	ZN	53,2
Průměrný věk žen	Malešovice	BO	35,4	Podhradí nad Dyjí	ZN	62,4
	Zhoř	BO	35,8	Louka	BK	57,9
	Hnanice	ZN	36,6	Nelepeč-Žernůvka	BO	57,1

ZKRATKY OKRESŮ: BK - Blansko, BM - Brno-město, BO - Brno-venkov, BV - Břeclav, HO - Hodonín, VY - Vyškov, ZN - Znojmo

Velikostní skupiny obcí

Na území Jihomoravského kraje bylo na konci roku 2021 celkem **50 měst, 40 městysů, 582 obcí a 1 vojenský újezd**. K 31. 12. 2021 zde žilo **1 184 568 obyvatel**. V rozdělení **673 obcí do velikostních skupin** podle počtu obyvatel je na jedné straně Brno jako zástupce největší velikostní skupiny a 4 města ve velikostní skupině 20 až 50 tisíc obyvatel. Na druhém pólu je 104 obcí, v nichž žije v každé méně než 200 obyvatel. Největší počet obcí Jihomoravského kraje se nachází ve velikostní skupině 200 až 499 obyvatel. Celkem 192 obcí tvořilo 28,5 % celku, žilo zde však pouze 5,5 % z počtu obyvatel kraje. Zajímavé jsou právě obě krajní skupiny velikostního rozpětí obcí. V Brně žila téměř třetina obyvatel kraje, naproti tomu v nejmenších obcích žilo pouze 1,1 % obyvatel kraje.

KOMENTÁŘ

Tab. 2 Vybrané údaje za velikostní skupiny obcí Jihomoravského kraje k 31. 12. 2021

Ukazatel	Jednotka	Obce celkem	v tom obce s počtem obyvatel								
			do 199	200 - - 499	500 - - 999	1 000 - - 1 999	2 000 - - 4 999	5 000 - - 9 999	10 000 - - 19 999	20 000 - - 49 999	50 000 a více
Počet obcí		673	105	192	178	113	60	15	5	4	1
podíl z celku	%	100,0	15,6	28,5	26,4	16,8	8,9	2,2	0,7	0,6	0,1
Počet obyvatel	osoby	1 184 568	12 781	65 377	129 858	154 949	177 107	100 053	63 649	101 328	379 466
podíl z celku	%	100,0	1,1	5,5	11,0	13,1	15,0	8,4	5,4	8,6	32,0
Průměrný věk	roky	42,7	44,0	42,1	41,9	41,6	42,5	42,5	44,1	44,2	42,9
muži	roky	41,1	42,9	40,9	40,9	40,4	41,0	41,0	42,3	42,3	41,1
ženy	roky	44,2	45,1	43,2	43,0	42,8	44,0	44,0	45,7	45,9	44,6

Společný velikostním skupinám nejmenších obcí a městům s více než 10 tisíci obyvateli byl **nejvyšší průměrný věk obyvatel - 44,0 roku v nejmenších obcích a 44,2 roku v okresních městech, resp. 44,1 roku ve městech s 10 až 20 tisíci obyvateli a 42,9 roku v Brně.**

Podrobné údaje o věkovém složení a pohybu obyvatelstva v obcích Jihomoravského kraje budou obsahem e-publikace „Věkové složení a pohyb obyvatelstva v Jihomoravském kraji v roce 2021“, která vyjde 27. 5. 2022.

Více informací:

[Věkové složení obyvatelstva - 2021](#)

[Věkové složení obyvatelstva v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2021](#)

Kontakt:

Ing. Karel Adam
Krajská správa ČSÚ v Brně
e-mail: karel.adam@czso.cz
tel.: 542 528 172